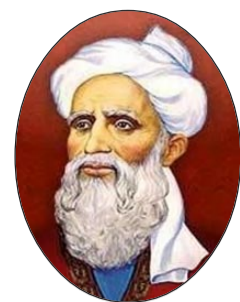

АНВОРИ ДОНИШ

E-mail: anvor.donish@kgu.tj **Нашрияи Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ***
www.kgu.tj **№1 (253) 15 апрели соли 2017, шанбе (оғози нашр: соли 1994)**

ТАСДИҚИ РАМЗИ "СОЛИ ҶАВОНОН" АЗ ҶОНИБИ ПЕШВОИ МИЛЛАТ

Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон аз миёни якчанд намуди рамзҳои пешниҳоднамудаи рассомони ҷавон беҳта-

рин рамзи "Соли ҷавонон"-ро тасдиқ намуданд.

Рамзи мазкур намуди доирашакл дошта, дар атрофи ҷалқои сабз тасвир ёфтааст, ки аз сарсабзии кишвар ва озодии ҷавонон ша-

ҳодат медиҳад. Дар ҷалқо матни "СОЛИ ҶАВОНОН" ва "2017" ҷойгир шудааст, ки ифодагари моҳияти рамз мебошад.

Дар мобайни рамз курраи замин, дар рӯи он харитаи Ҷумҳурии Тоҷикистон, Парчами миллӣ ва тоҷ ҷойгир буда, аз ягонагӣ ва соҳибистиқлолии давлат далолат медиҳад.

Дар болои харитаи Тоҷикистон ба таври рамзӣ се нафар ҷавонони дастбадаст бо рангҳои ҳамшабеҳи Парчами миллӣ тасвир ёфтаанд, ки ифодагари муттаҳидӣ, хушбахтӣ ва созандагии насли наврас мебошад.

Вазорату идораҳо, ташкилоту муассисаҳо, мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии вилоятҳо ва шаҳру ноҳияҳо, воситаҳои ахбори омма метавонанд аз рамзи "Соли ҷавонон" васеъ истифода баранд.

www.president.tj

САГИЗОВ БАКТОВАР - БОКСЁРИ № 1

МУЪМИН АҲМАДИ: ТАБЛИҒИ РАСОҲОИ ТОҶИК ЗИДДИ ДИИШ МУАССИР БУД

ИНТЕЛЛЕКТ ЧИСТ?

БУНЁДГУЗОРИ ТАЪРИХИ АФКОРИ ЗАБОНШИНОСИИ ФОРСУ ТОҶИК

ДАСТАИ ДОНИШГОҶ СОҶИБИ ЧОМ ШУД!

ДАР КАДОМ ҲОЛАТ ДУРҶ ГУФТАН ЧОИЗ АСТ?

БЕҶАЁИ ВА ЭСТРАДАИ ПЌСИДА

ДАСТАИ ДОНИШГОҶ СОҶИБИ ЧОМ ШУД!

Рӯзҳои 29-30.03.2017 бо ташаббуси Кумитаи ҷавонон, варзиш ва сайёҳии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон Фестивал-озмуни донишҷӯён миёни муассисаҳои таҳсилоти миёна ва олии касбии мамлакат ҷиҳати дарёфти соҳибистеъдодҳои ҷавони эҷодкор бахшида ба "Соли ҷавонон" дар шаҳри Душанбе баргузор гашт. Дар фестивал дастаҳои донишҷӯёни муассисаҳои олии ҷумҳурӣ ширкат

варзиданд. Даври ниҳони озмун дар Маркази ҷумҳуриявии фаҳангии ҷавонон "Ориёно" баргузор гашт. Дар фестивал дастаи Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ бо роҳбарии Каримов Далер, сардори шӯбаи кор бо ҷавонон, аъзоён Саидзода Розия, донишҷӯи соли 2-юми факултаи филологияи тоҷик ва журналистика, Замираи Солеҳбой, донишҷӯи соли 2-юми

факултаи молиявӣ иқтисодӣ, Арабов Фирӯз, донишҷӯи соли 4-уми факултаи филологияи хориҷӣ, Майсараи Назирмад, магистранти соли 1-уми факултаи омӯзгорӣ ва Акбаров Мақсуд, магистранти соли 1-уми факултаи физика, математика ва информатика иштирок намуданд.

Санаи 1-уми апрели соли қорӣ ҷамъбасти фестивал-озмун дар Филармонияи давлатии ба номи Акашариф Ҷураев доир гардид, ки аз дастаи донишгоҳ Акбаров Мақсуд, магистранти соли 1-уми факултаи физика, математика ва информатика иштирок ва баромад намуда, соҳиби диплом гардид. Инчунин, дар натиҷа дастаи донишҷӯёни донишгоҳ дар ин фестивал соҳиби Ҷоми Фестивал-озмуни донишҷӯён миёни муассисаҳои таҳсилоти миёна ва олии касбии мамлакат ҷиҳати дарёфти соҳибистеъдодҳои ҷавони эҷодкор бахшида ба "Соли ҷавонон" гардида.

САГИЗОВ БАХТОВАР - БОКСЁРИ № 1

Таърихи 26-30.03.2017 бо ташаббуси Кумитаи ҷавонон, варзиш ва сайёҳии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон чемпионати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба "Бокс" бахшида ба ҷашни Наврӯзи байналмилалӣ дар шаҳри Душанбе доир гардид.

Дар ин чемпионат донишҷӯи соли 2-юми факултаи тарбияи ҷисмонӣ ва омодагии дифои ҳарбӣ Сагизов Бахтовар дар вазни 52 килограмм иштирок намуда, сазовори ҷойи 1-ум гардид.

Мо Бахтоварро ба ин муваффақияташ табрик гуфта, хоҳони зиндагии шоиста ва бурдборӣҳои нав ба нав бахраш таманно дорем.

ШАРИПОВ НЕКРҶЗ - БОКСЁРИ № 2

Таърихи 26-30.03.2017 бо ташаббуси Кумитаи ҷавонон, варзиш ва сайёҳии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон чемпионати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба "Бокс" бахшида ба ҷашни Наврӯзи байналмилалӣ дар шаҳри Душанбе доир гардид.

Дар ин чемпионат донишҷӯи соли 1-уми факултаи тарбияи ҷисмонӣ ва омодагии дифои ҳарбӣ Шарипов Некрӯз дар вазни 69 килограмм иштирок намуда, сазовори ҷойи 3-юм гардид.

Мо Некрӯзҷонро ба ин муваффақияташ табрик гуфта, хоҳони зиндагии шоиста ва бурдборӣҳои нав ба нав бахраш таманно дорем.

ҲУСНОРОИ САЙҶОМИДДИН - БОКСЁРИ № 3

Таърихи 26-30.03.2017 бо ташаббуси Кумитаи ҷавонон, варзиш ва сайёҳии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон чемпионати Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба "Бокс" бахшида ба ҷашни Наврӯзи байналмилалӣ дар шаҳри Душанбе доир гардид.

Дар ин чемпионат донишҷӯи соли 4-уми факултаи тарбияи ҷисмонӣ ва омодагии дифои ҳарбӣ Хуснорои Сайҷомиддин дар вазни 51 килограмм иштирок намуда, сазовори ҷойи 2-юм гардид.

Мо Хуснорои азизро ба ин муваффақияташ табрик гуфта, хоҳони зиндагии шоиста ва бурдборӣҳои нав ба нав бахраш таманно дорем.

ИХТИРОИ АМИНҶОН БО ДИПЛОМ ҚАДРОНӢ ШУД!

Таърихи 14.03.2017 дар Телевизиони Сафина озмуни "Ихтироъ" баргузор шуд, ки аз Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ донишҷӯи соли 2-юми факултаи физика, математика ва информатика Назаров Аминҷон дар ду даври озмун ширкат варзида, барои иштироки фаълони ва руйномаи ихтирооташ соҳиби Диплом гардид.

СЕМИНАРИ ОМУЗИШӢ ОИД БА ПАЙДО КАРДАНИ МАЛАКАҶОИ ВОЛОНТЁРӢ

Маркази рушди касбият ва инноватсия тасмим гирифтааст, ки ҳафтае ду маротиба дар байни донишҷӯёни факултаҳои семинарҳои омӯзишӣ барои рушди малакаҳои "Ихтиёрӣ" (волонтёрӣ), "Пешсафӣ" (лидерство), "Ҷӣ тавр пайдо кардани ҷойи кор" ва семинарҳои "Иқтисодӣ"-ро гузаронад.

Тибқи нақшаи кории марказ санаи 4.04.2017 дар толори ошёнаи дуҷуми бинои маъмури семинар-омӯзиш оид ба рушди малакаҳои "Ихтиёрӣ" доир кар-

да шуд, ки донишҷӯёни ҳамаи факултаҳо иштирок доштанд. Дар семинар роҳбари маркази рушди касбият ва инноватсия Абдуллоев Абдулазиз оид ба самти кори марказ ба донишҷӯён маълумот дод. Мутахассиси марказ Назрулло Шарипов оид ба ҷалби донишҷӯён ва ҷӣ тавр навиштани лоиҳаи инноватсионӣ баромад намуд. Баъдан семинар бо паҳши видео-ролики тарбиявӣ, ки хусусияти волонтерӣ дошт, оғоз гардид ва иштирокчиён фикру ақидаҳои худро

оид ба видеои пахшшуда баррасӣ карданду мутахассиси марказ Муқимӣ Муборак оид ба мафҳуми ихтиёрӣ, ўҳдадорӣ ва вазифаҳо, имкониятҳои ихтиёрӣ ва ҳуқуқи ўҳдадорӣ ихтиёрӣ маълумот дод, бозӣҳои зеҳнӣ гузаронид. Мутахассиси дигари марказ Умедҷон Иззатов бошад, оид ба ҳуқуқи ўҳдадорӣ роҳбар, усулҳои дастгирии ихтиёрӣ ва Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи волонтерон" маълумот доданд.

Дар раванди семинар иштирокчиён ба 4 гуруҳ тақсим шуда, дар бораи "Ихтиёрӣ кист?", "Ки ихтиёрӣ шуда метавонад?" ва "Ихтиёрӣ кадом хусусиятҳоро бояд доро бошад?" баромад карда, баҳсу мунозира карданд.

Бояд қайд кард, ки чунин семинар бори аввал дар донишгоҳ гузаронида шуд ва аз тарафи донишҷӯён хоҳиши иштирок дар чунин семинарҳо боз ҳам зиёд шуд. Баъд аз ҷамъбасти семинар хоҳиши донишҷӯён ба ихтиёрӣ шудан пайдо шуда, тасмим гирифтанд, ки гуруҳи махсуси волонтерӣ худро дар назди маркази рушди касбият ва инноватсия ташкил диҳанд.

ТАЪСИСИ КИНОТЕАТРИ ХУРД ДАР ДОНИШГОҶ

Таърихи 31.03.2017 бо ташаббуси Маркази рушди касбият ва инноватсияи Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ барои хушу бофароғат гузаронидаани айёми донишҷӯии донишҷӯён ва омӯзгорон дар толори калони ошёнаи дуҷуми бинои маъмури таълимии донишгоҳ кинотеатри хурд таъ-

сис дода шуд.

Муассисон тасмим гирифтаанд, ки минбаъд филмҳои ҷиҳати таълимӣ ва тарбиявӣ доштаро ҳар ҳафта ба намоиш гузоранд.

Дар суҳбат бо хабарнигори рӯномаи "Анвори дониш" сардори Маркази рушди касбият ва инноватсия Абдуллоев Абдулазиз мақсад аз ташкил наму-

дани кинотеатри хурд дар донишгоҳро пеш аз ҳама дар дигаргун намудани ҳаёти донишҷӯии донишҷӯён ва омӯзгорон баён намуд. Ў чунин гуфт, ки барои тарбият намудани донишҷӯён бо истифода аз видеоҳои тарбиявӣ-таълимӣ ва барои меҳмонон муаррифӣ намудани донишгоҳ таъсиси ин кинотеатр айнаи мудаост.

МАҶФИЛИ "РҶЗНОМАНИГОРОНИ ҶАВОН" АМАЛ МЕКУНАД!

Таърихи 4.04.2017 дар кафедраи журналистикаи факултаи филологияи тоҷик ва журналистика маҷфили "Рӯзноманигори ҷавон" баргузор гардид. Дар маҷфил донишҷӯёни курси 3-юми шӯбаи рӯзноманигорӣ Умедаи Ҷалил ва Мастонаи Шариф дар мавзӯҳои "Камбизоатӣ ва таъсири он ба тарбияи фарзанд" ва "ВАО ва сиёсат" баромад намуданд. Оид ба мавзӯҳои баромадшуда баҳсҳо ва саволу ҷавоб сурат гирифт.

Дар охири маҷфил аз ҷониби донишҷӯён иштирокчиҳои фаълотарин донишҷӯии соли 3-юми факулта Худойдоди Исломи интихоб гардид. Инчунин, маърузачиён ва иштирокчиёни фаълони маҷфил бо ифтихорномаҳо сарфароз гардониданд.

Адабиёти тоҷики даврони Шӯравӣ, ки имрӯзҳо бо унвони адабиёти даврони нав, адабиёти садаи ХХ ёд мешавад, бисёр намояндагони барҷастаи назм, наср, драматургия, адабиёти бачагона ва адабиётишиносиро тарбия намуд.

Яке аз адибони ин даврон шоир, нависанда ва драматург Абдумалик Баҳорӣ 22-юми март 90-сола шуданд. Ба ин

ча Абдуллоҷон модарашро ёд карда, ўро аз ғайбатгарону бадбинон ҳимоя карда мегӯяд: "Ҳозир ба мижгонҳояш чанги

гӯшаи Галактикаро дида ба хулосае омад, ки дин ва илм якдигарро ботил насохта, пайваста ҳам вучуд дошта метавонанд. Оё Фирдавсӣ, Абуалӣ Сино, Низомии Ганҷавӣ, Ломоносов, Пушкин, Толстой, Менделеев ё Попов барин олимону фозилони маҳбуби халқро ба Худо эътиқод доштан онҳо зарар расонд?"

Ҷолиб аст, ки яке аз қиссаҳои Абдумалик Баҳорӣ, ки бо унвони "Озмоиш" ба воқеаҳои хуношоми аввали солҳои 90 - уми асри гузашта бахши-

БАҲОРӢ ДАР ВАҒФОДОРӢ ЯҒОНА

(БА МУНОСИБАТИ 90 - СОЛАГИИ МАВЛУДИ АБДУМАЛИК БАҲОРӢ)

муносибат омӯзиши эҷодиёти ӯ авҷи тозае пайдо кард.

Абдумалик Баҳорӣ (Раҳмонов) 22 -юми март соли 1927 дар Тироzi Ҷаҳон - Хучанди бостонӣ дар оилаи касиб - бофанда таваллуд ёфта, дар он муҳити бобаракати меҳнатӣ ва сарзамини илму ирфон тарбия дидааст. Баъди хатми Донишқадаи омӯзгории Хучанд соли 1951 ба шаҳри Душанбе даъват шуда, дар рӯзнома ва маҷаллаҳои гуногун адои вазифа намуданд. Дар ин муҳити адабӣ Баҳорӣ ҳамчун шаҳрванд ва ҳамчун адиб ба камол расид. Абдумалик Баҳорӣ дар ҳоле ки ҳамчун адиб кулвори пурборе аз ҳикмат дошт, сеюми декабри соли 2010 вафот ёфт.

Аввалин шеърҳо, достонҳо, очеркҳо ва мақолаҳои публицистии Баҳорӣ дар охири солҳои 40 - ум - аввали 50 - уми асри гузашта эҷод шудаанд ва ба чоп расидаанд. Баҳорӣ ҳам барои калонсолон ҳам барои бачагон асар эҷод мекард. Вале ба назар мерасад, ки қиссаи асосии ин осор ба кӯдакону наврасон бахшида шудаанд. Баҳорӣ дар ҳама маврид масъалаи ба синну соли хонанда мувофиқро ба миён мегузорад ва забони ба он мувофиқ меёбад. Масъалаи асосӣ дар ин асарҳо масъалаи мактаб ва маориф мебошад.

Яке аз повестҳои Абдумалик Баҳорӣ, ки бо масъалагузориҳои ҷолиб ва баёни пурҳаяҷони лирикӣ, аз як тараф, ба калонсолон, аз тарафи дигар, ба кӯдакон нигаронида шудааст, повести "Қаймоқи гирди коса" мебошад. Аз ин аст, ки нақди адабӣ онро чун қиссаи лирикӣ пазируфт. Дар ҳақиқат, ҳам дар тасвири манзара, ҳам дар тасвири симо ва муносибатҳои миёни қаҳрамон баёни лирикӣ мавқеи асосӣ дорад. Қисса аз номи Абдуллоҷони 7-сола баён шудааст. Масалан, дар ин пор-

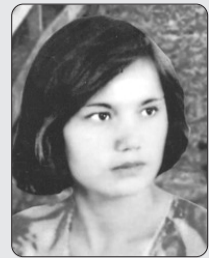
роҳ нишастаю ба лабонаш аз оби тарбуз сурхӣ дамида, на нем боз ҳам зеботар менамуд". Ва ё Абдуллоҷон ҳангоми дар беморхона хобидан модарашро ба ёд оварда мегӯяд: "Касе, ки нанайи маро ганда гӯяд, худаш ганда. Ман наначонамро ба тамоми олам иваз намекунам. Нанайи ман меҳрубон, хушгап, озода, чаққон. Нанайи ман аз ин ҳамшираи шафқат, аз дикторҳои телевизор ҳам хушрӯтар. Рӯяшон гули садбарг барин, бӯяшон гули садбарг барин".

Адиби мо таъкид менамоянд, ки дин ва илм хилофи якдигар нестанд ва ин ақидаи солими худро дар повести фантастикаи "Умеда Ягона", ки соли 1989 таълиф шудааст, пешниҳод ва ҳимоя намудаанд. Қаҳрамони марказии повест Умед аз насиҳати модаркалонаш Зайнаббӣ ва омӯхтани вазъи зиндагии мардуми сайёраи Интиҳо (ин мардум ҳама диндоранд) ба ин хулоса меояд: "Дараҷаи баланди илму техника ва дар як вақт озодию инкишофи дин дар Интиҳо Умедро водор сохт, ки фалсафаи нав барорард. Ў вазъияти ин сайёраи

да шудааст, чунин оғоз ёфтааст: "Шурӯъ кардам ба таълифи ин қиссаи булаҷаб ба номи Худованди қодиру тавоно ва бахшояндаву меҳрубон, ки бе амри ӯ нақшае амалӣ нагардад ва бе мададгориаш ягон кор ба сомон нарасад" (Соҳили мурод. - Душанбе, 2000, с. 161). Ин ҷо меҳоҳам таъкид намоям, ки Баҳорӣ заъфи зиндагии замони моро аз беимонии оммавии даврони коммунистӣ медонад, ки ба заъфу шикасти иктисоди-

ёт, иҷтимоиёт ва сиёсат ва оқубат ба заволи давлати абарқудрат - СССР боис шуд. Ин андешаҳо ҳанӯз дар даврони советӣ гуфта шуда буданд ва дар даврони истиқлолияти комили давлатӣ, ки ғавҷубҳои коммунистӣ бартараф шуданд, Баҳорӣ дар изҳори андешаҳои худ боз ҳам ҷасуртар шудааст. Аз ин ҷиҳат повести "Баҳси нотамом", ки дар сарҳади тасвири бадеӣ, муҳокимаҳои илмӣ ва публицистикаи иҷтимоӣ таълиф шудааст, бисёр ҷолиб мебошад. Адиб ин ҷо дар боби пайванди рӯҳу тан ақидаҳои халқро ва динҳои гуногунро баён карда, хулосаҳои қаҳрамони марказии асар - Манзури Мусоро ин тавр чамъбаст менамояд: "Ба мантиқи ҳақиқат наздикаш, албатта, дини ислом аст, ки гаштаю баргашта таъкид мекунад: рӯҳи махлуқоти олам баъди тарки ҷисм то қабати нуҳуми осмон парвоз мекунад. Барои Рӯзи ҳисоб ба боргоҳи олиии Офаридгори арзу само, ба сӯи Холиқи кулли мавҷудот рӯ меоварад. Дар сураю оёти каломи Оллоҳ тазақкур ёфтааст, ки рӯҳи пок дар боғи Чаннат ҷовидон ро-

ШЕЪРИ РӢЗ

Адибаи ХУҶАНДИ

*Аҳли сиёсат нестам, ман узви ҳизби офтоб,
Ҳам пайрави покизагӣ, мадҷони донишгоҳи об.
Ман аҳли игво нестам, ҳам аҳли тухмат нестам,
Армони ман озодагӣ, ишқи ту дорам интиҳоб.
Дар роҳи зебои адаб то бомдодон омадам,
Дар ҷони ман садбаргҳо рангу ба ранги изтироб.
Оинаи ишқи вафо, тафсири сад гулшан сафо,
Донад Худо, танҳо Худо, ҳастам мунодиш савоб.
Аз ошину ношинос аз қадрдону носипос,
Ҷун ишиа бишкастам вале, ҳаргиз намеорам ҷавоб.
Танҳотарин фарёд ман, озод ман, дилшод ман
То дӯст медорӣ маро, дорам ба тақдир офтоб.
Ҷун чашмасори беғунаҳ сад санг садде дар раҳам
Як ҳуҷҷат орам аз фалак ноёб ман дорам ишоб.
Омӯхтаи ҳоло сукут аз мактаби истораҳо,
Ҳар кас, ки бад хоҳад ба ман аз осмон ояд ҷавоб.
Омӯхтаи ҳоло сукут аз гавҳари дарё ба сар,
Танҳотарин як гиряам, дар гиря дорам инқилоб.
Омӯхтаи ҳоло сукут аз моҳиёни беғунаҳ,
Омӯхтаи ҳоло сукут аз илму фарҳангу китоб.....*

ҳат мекунад, рӯҳи палид дар оташи Ҷаҳаннам сукта, то абад шиканча мебинад" (Осори мунтахаб. Ҷ. 1. - Душанбе, 2010, с. 329).

Абдумалик Баҳорӣ дар баробари ин хонандаи худро аз экстримизми динӣ ва натиҷаҳои даҳшатноки он хушдор медиҳад. Инро мо дар гуфтору кирдори Эшони Салоҳиддин дар ҳақиқи Нодир - нухаи раиси ҷумҳур - Субҳон Саидович ба хубӣ мебинем (қиссаи "Озмоиш" аз маҷмӯаи "Соҳили мурод", с. 195, 199 ва саҳифаҳои баъдӣ).

Яке аз хизматҳои намоёни Абдумалик Баҳорӣ дар насри тоҷик эҷоди асарҳои илмӣ - фантастикӣ мебошад. Аввалин ҳикояи ӯ дар ин жанр "Сандуқи пӯлод" (соли 1958) ба масъалаи алоқаҳои қадимаи сайёраи Замин ба дигар сайёраҳои маскун - ин ҷо ҳамсафари Замин - Моҳ бахшида шудааст. Ин мавзӯ дар повести сегонаи "Занбури айнакдор", "Аҷоиботи Нодар", "Бозгашт", "Сунбула", "Шаҳидони шаҳид", "Чобуксаворон", "Умеда Ягона", "Марди мастур" таъкият ёфтааст. Дар ин асарҳо дар баробари фарзияҳои ҷасурона, бисёр далелҳо аз илмҳои дақиқ ва табиатшиносӣ дохил гардидаанд. Аз ин ҷо, мутолиаи онҳо ба наврасон ва ҷавонон, ки давраи фаъоли донишомӯзиро аз сар мегузаронанд, бисёр судманд буда, асоси тафаккури илмии

онҳо қарор мегиранд.

Дар асарҳои фантастикаи илмӣ ҳаёти олимону донишмандон, ахлоқи одоб, фидоии ватан будан бо эҳтироми ҳосе тасвир меёбад. Навгониҳои илмӣ дар сатҳи умумии ҳаёти иҷтимоӣ, ахлоқи одоби гузаштагон ва муосирон, фарзияҳои оиди ахлоқи ояндагон ба таври бадеӣ нишон дода мешаванд.

Ҷуноне академик Раҷаб Амонов менависанд: "Инсонии баркамол чӣ гуна мешавад? Хонандагон дар асари бадеӣ ба ин қабил саволҳо ҷавоб меҷӯянд. Онҳо бояд ҳис кунанд ва донанд, ки дар симои қаҳрамонони адабиёт ҳусни камолоти маънавии инсон намудор аст, фикру зикри он дар рӯҳи катъият ва мардонагӣ, талош ба манфиати ҷамъият тарбиягирифта наметавонад ба тақдир дигарон хунсард ва бепарво бошад".

Абдумалик Баҳорӣ яке аз беҳтарин адибонест, ки ин рисолати адабиёти бачагон ва наврасонро бо сарбаландӣ адо намудааст.

Ёрали СОДИҚОВ,
намуди илмҳои филологӣ, дотсенти
кафедраи адабиёти тоҷик

Гулнора МИРЗОРАҲМАТОВА, саромӯзгори кафедраи забони тоҷикии умумидонишгоҳии Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ.

Мо, ки мардуми мусалмон ва миллати тоҷик ҳастем, дар фарҳанги мо дурӯғ гуфтан ҷои нест, вале лаҳзаҳои мешаванд, ки дурӯғи гуфтаи мо боиси оромӣ, шодӣ ва хушнудии дигарон мегардад, ки ин дуруст аст. Масалан, дар рӯзи 1-уми апрел, ки рӯзи ханда унвон мешавад, мумкин аст, ба шари он ки дурӯғи осмонӣ набошад. Ҳангоми хархашаи ду ва ё якчанд нафар барои ором намудани онҳо дурӯғ гуфтан мумкин аст ва ё ҳангоми нохушӣ сар задан дар оила (садама, ҷаноза ва ғайра) дурӯғ гуфтан дуруст аст. Инчунин, ҳангоми гиряи кӯдак ва барои ором намудани он фикр мекунам, ки дурӯғ роҳи ҳал аст.

Анӯшервон АЛУЕВ, ҷонишини декан оид ба тарбияи факултаи таърих, ҳуқуқ ва муносибатҳои байналмилалӣ Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ.

Ба фикри ман дурӯғ дар як маврид фоидаовар аст. Дар ҳолате, ки агар онро дипломат моҳирона ба нафъи давлат ва миллати худ истифода барад. Чунон ки мегӯянд: "Дипломат дурӯғро аз ҳақиқат ширинтар баён месозад".

Азизаи НУРУЛЛО, мутахассиси раёсати таълими Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ.

Дурӯғ худ падидаест, ки дар зеҳни инсон аз ояндаи хубу беҳтари худ мужда медиҳад, аммо табиист, ки ояндаи бад ба бор меорад. Ба андешаи мо дар дунё нафаре нест, ки дар умри худ дурӯғ нагуфта бошад. Аз нуқтаи назари илми ҳуқуқшиносӣ қисмати зиёди ҷиноятҳо аз дурӯғи кӯчак маншаъ гирифта, содир мешаванд. Ман чунин андеша дорам, ки агар нафаре

Дурӯғ гуфтан қадри инсонро коста мекунад ва ҳамеша ниёкон ва шоирону удабои мо ин амалро маҳкум кардаанд. Дар ҷомеаи имрӯз шахсе, ки пайваста ба мардум ва наздиконаш дурӯғ мегӯяд, ба ӯ лақаби "шайтон" ва ё "дурӯғгӯ" мегузоранд ва минбаъд ба суҳанхояш бовар намекунад. Дар ду гуфтааш ҳазрати Муҳаммад (дуруд бар ӯ) дурӯғгӯиро амали нораво шуморида, инсонҳоро ҳамеша ба ростгӯӣ даъват мекунад:

1. *Ин хиёлати бузург аст, ки сухане барои бародарат бигуӣ, ӯ туро тасдиқ кунаду ту дуруғгӯ боӣ.*

2. *Ба ҳокими вақт эҳтиром бигузор ва шахсияташро бузург шумор ва дар маҳзари ӯ аз дуруғгӯӣ бипарҳез.*

Ҳамасола 1-уми апрел ҳамчун Рӯзи ханда дар Тоҷикистон ҷашн гирифта мешавад ва мардум, бавижа ҷавонон ба ҳамдигар дурӯғҳои болохонадор мегӯянд. Ҳатто дар ин рӯз хабари дурӯғи марги наздикони дӯстонашонро ба ҳамдигар мерасонанд. Аммо ҳолатҳое низ ҳаст, ки дурӯғ гуфтан ҷои аст. Ба фикри мо дурӯғе, ки оилаеро аз вайроншавӣ наҷот медиҳад, ду бародарро ба ҳамдигар дӯст мегардонад, ҷангро хотима мебахшад ва ба касе зарар намерасонад, дуруст аст.

Аз ин рӯ, вобаста ба ин мавзӯ ҳостем аз чанде омӯзгорон ва кормандони Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ, Коллеҷи омӯзгории Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ ва Коллеҷи тиббии Кӯлоб бо саволи "Дар кадом ҳолат дурӯғ гуфтан ҷои аст?" пурсон шавем.

дурӯғеро ба хотири ором сохтани муҳити хархашаборе ва ё аланга нагирифтани оташи кинаву фитнаву ҳиллае гуфта бошад ин дурӯғ ба худӣ гӯянда зиёне наорад, салоҳ мебошад. Беҳтар он аст, ки кӯшиш намоем, то ҳама нуқсонро нофаҳмиҳоро танҳо бо ростӣ ҳал намоем, зеро:

Ростиро набувад ҳеч

заvole ба ҷаҳон,

Сарв агар хушк шавад,

боз асо мегардад.

Роҳилаи НУРАҲМАДЗОДА, директори мактаб-интернати ҷумҳуриявии кӯдакони ятим дар шаҳри Кӯлоб.

Ба фикри шахсии ман дурӯғ гуфтан дар ҳолате дуруст аст, ки ба манфиати коре ва ё чизе бошад. Аслан дурӯғгӯӣ шуғли дӯстдоштаи ман нест. Дурӯғе, ки бар гӯянда ва шунаванда зарар нарасонад ва барои ҳазлу шухӣ ва хурсанд кардани ҳамдигар бошад, равост. Дар пеши кӯдак ҳеҷ гоҳ дурӯғ гуфтан раво нест, зеро нафрати кӯдак ба шахси дурӯғгӯ зиёд шуда, оҳиста-оҳиста ин амалро худаш иҷро мекунад. Дурӯғ ҳамеша бефурӯғ аст. Ҳеҷ дурӯғе нест, ки то имрӯз пинҳон монда бошад. Аз ин рӯ, мо бояд ростгӯ бошем.

Ҷамила РОЗИҚОВА, омӯзгори Коллеҷи тиббии шаҳри

Кӯлоб.

Шахс дар ҳолате дурӯғ мегӯяд, ки вай маҷбур мешавад, яъне бемории касеро пинҳон мекунад. Инчунин, дар ҳолате, ки аз шахсе саҳт метарсад, барои ҷимояи худаш зарур мешавад, ки дурӯғ бигӯяд. Баъзан шахсоне ҳастанд, ки бо дурӯғ зиндагӣ мекунанд. Барои ба даст овардани манфиати худ доимо дурӯғ мегӯяд. Масалан, нашъамандон. Аммо дар ҳолати бемории вазинин ва ё табобатнашаванда барои духтурон иҷозат аст, ки ба беморон дурӯғ гӯянд, зеро агар рост гӯянд, боиси хуруҷи беморӣ ва ё марги онҳо мешавад.

Исмоил СУЛТОНОВ, ассистенти кафедраи тарбияи ҷисмонии Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ.

Ба фикри ман дурӯғ гуфтанро на ҳар як инсон чигунагиашро дарк карда метавонад. Ҳар як чиз ҷойи худашро дорад, ҳатто дурӯғгӯӣ низ. Дар ҳолате, ки миёни зану шавҳар ҷангу ҷидол рафта истодааст ва боиси парокандагии оила мегардад, дурӯғро гуфтан дуруст аст ва ҳеҷ боке надорад.

Зухро ОДИНАЕВА, ассистенти кафедраи назарияи иқтисодии Донишгоҳи давлатии

Кӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ.

Дар урфият мегӯянд, ки дурӯғи маслиҳатомез беҳ зи ростӣ фитнаангез. Аслан худ ман дурӯғ гуфтанро он қадар нағз намебинам. Ҳолате шудааст, ки ба як дӯстам дурӯғ гуфтаам, ки он барои хушбахтии он кас буд. Ба фикрам дар ҳолатҳое, ки суҳанҳои рост ба ҳар гуна ҷангу хархашаҳо оварда мерасонад, беҳтар аст, ки дурӯғеро гуфт, ки сади роҳи ин гуна нооромиҳо гардад. Дурӯғ гуфтан дар ҳолатҳои зарурӣ ҷои аст.

Садриддин СУФИЕВ, ҷонишини декан оид ба таълими факултаи таърих, ҳуқуқ ва муносибатҳои байналмилалӣ Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ.

Аслан дурӯғгӯӣ хосияти хуб надорад, чунки шахсе, ки дурӯғ мегӯяд, дар чашми мардум мисли як нуқтаи сиёҳ намоён аст. Дурӯғгӯӣ аз нигоҳи ислом торикии эмон аст, ки ба ин торикии ҳар як инсон дар ҳаёту рӯзгори худ дучор меояд. Дар урфият мегӯянд, ки давидани гусола то дари қаҳдон. Аз ин рӯ, умри дурӯғ кӯтоҳ аст.

Мирзошариф Тешаев, ассистенти кафедраи молия ва қарзи Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ.

Дар ҳолате дурӯғ гуфтан дуруст ҳаст, ки ягон манфиати хуб диҳад. Агар бе ягон манфиат дурӯғ гӯӣ, ин хосияти он қадар хуб ҳам надорад, чунки эътибори инсон дурӯғгӯӣ дар ҷамъият дар зинаи паст қарор дорад. Кӯшиш кардан лозим аст, ки суҳани бардурӯғе, ки садо меди-

ҳад аз манфиат холи набошад ва барои пешрави ва беҳбудии ҷамъият бошад.

Баҳтӣ САТТОРОВА, омӯзгори кафедраи педагогикаи Коллеҷи омӯзгории Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ.

Дар урфият беҳуда нагуфтаанд: "Дар зарурат раво бувад, бе зарурат хато бувад". Дурӯғ гуфтан албатта хуб нест, лекин дар ҳолате, ки зарур бошад ва ба манфиати коре бошад, ҷои аст. Аслан дурӯғгӯӣ шуғли дӯстдоштаи ман нест, чунки дурӯғгӯӣ торикии эмон аст.

Минбари "Назарнурсӣ" барои омӯзгорон таҳия шудааст, ки дилхоҳ омӯзгор метавонад фикри худро вобаста ба саволҳои пешниҳодшуда баён намояд. Касе, ки хоҳиши баёнӣ андешаашро дар ин гӯша дорад, бо масъули ин саҳифа Самариддин Набиев бо рақами 985 87 80 60 ва ё почтаи электронии рӯзно-ма дар тамос шавад.

Таҳияи Самариддин НАБИЕВ

● БАХШИДА БА «СОЛИ ЧАВОНОН»

Тарбияи насли наврас яке аз вазифаҳои асосии аҳли ҷамъият ба шумор меравад. Дар шароити кунунии ҷаҳонишавӣ ва бархӯрди тамаддуноҳои мушкilotи зиёде ҳаёти ҷомеаро фаро гирифта истодааст. Ин мушкilot пеш аз ҳама ба нуруи созандаи кишварҳо, ки асоси онҳоро ҷавонон ташкил медиҳад, таъсири манфии худро мерасонанд.

Набояд фаромӯш кард, ки дар зиндагӣ на ҳама шахсон ва махсусан ҷавонон ба чунин таъсири тоб оварда метавонанд. Дар натиҷа онҳо фирефтаи ҳавою ҳавас гашта, ҳаёти худ ва атрофиёно зеро хатар мекунанд.

Ҳаёти ҳаррӯза нишон дода истодааст, ки зиндагии инсонҳо дар сатҳи гуногун қарор доранд. Баъзеҳо талош мекунанд, ки маблағи калон ба даст оварда сатҳи зиндагии худро баланд бардоранд. Дигаре мехоҳад, ки дар пешрафти ҷомеа қисми арзандаеро анҷом диҳад. Сеюмин мехоҳад, ки бо илму амал худро ба атрофиёно муаррифӣ намояд. Мутаассифона, баъзе аз ҷавононе низ вомехӯранд, ки дар зиндагӣ роҳи худро гум карда маъюсу ғамгин гардида, оқибат рафтори номатлуберо анҷом медиҳанд, ки баъдан ангушти пушаймонӣ мегарданд. Вобаста ба ин масъала ҷомеашиносон, равшаншиносон ва таҳлилгарон ҳаёт ва фаъолияти ҷавоноро омӯхта, онҳоро ба чунин гурӯҳҳо ҷудо намунданд:

- ҷавонони ормонӣ;
- ҷавонони танқидкунанда;
- ҷавонони роҳгумзада;
- ҷавонони дар меҳвари динӣ қарордошта;
- ҷавонони созанда;

Агар ба амал, рафтор ва гуфтори ҷавонони имрӯза эътибор диҳем, мебинем, ки

ба гурӯҳи ҷавонони ормонӣ онҳое шомиланд, ки дар замони нав зиндагӣ қарда истодаанд, фикру ақидаи куҳнаро мепарваранд.

Ҷавонони танқидкунанда онҳое мебошанд, ки ҳама пешравихоро ба назари бад нигариста, дар самти мусбат ҳеҷ чизро дида наметавонанд.

Ҷавонони роҳгумзада нафароне ҳастанд, ки таҳамулпазириро наметавонанд. Ин нафароне мебошанд, ки аз ҷиҳати иҷтимоӣ, иқтисодӣ, сиёсӣ ва ғайрагон аз тарафи шахсон ва ғайрагон алоҳида бештар зарари равонӣ диданд. Онҳо намепоҳанд таҳамулпазириро пешаи худ намоянд.

ҶАВОНОНОРО СОЗАНДА БОЯД ТАРБИЯ НАМУД!

Ҷавонони дар меҳвари динӣ қарордошта. Ин гурӯҳи ҷавонон ба ду гурӯҳи дигар ҷудо мешаванд: Ҷавононе, ки аз донишҳои динию ахлоқӣ пурра бархӯрдор мебошанд ва ахлоқи ҳақиқии инсониро дар асоси фармуаҳои шариат ба танзим дароварда метавонанд. Гурӯҳи дигар онҳое мебошанд, ки аз донишҳои динӣ пурра бархӯрдор нестанд, вале ҳамчун пешвоён (ҳомийон дини ислом) худро муаррифӣ намуда, дар фаъолияти сохторҳои ҷомеа ба хурофот роҳ медиҳанд. Чунин шахсҳо ҳамчун инсонии зиёнкор дар ҷомеа таъсири манфии худро ҳар замон расонида метавонанд.

Ҷавонони созанда ҷавононе мебошанд, ки бо сатҳи баланди маърифат, ахлоқ, фарҳанг ва донишҳои худ дар рушди босуботи иқтисодии кишвар ва ҷаҳон саҳми арзанда мегузоранд. Ба ҳамаи сам-

тҳои ҳаёти инсонӣ ба назари нек менигаранд. Дар пешбурду пешрафти ҳаёти илмӣ-амалии ҷомеа саҳмгузор буда, дар ҳар маврид қадимҳои устувор гузошта метавонанд.

Бояд тазаккур дод, ки тамоми гурӯҳи ҷавонони дар боло номбаршуда дар ҷомеаи имрӯза қору фаъолият намуда истодаанд, вале на ҳамаи онҳо ба роҳи бад мераванд. Танҳо иддае аз онҳо бо қадимӣ сабабҳои номалум пайрави ақидаҳои ифротгарой мегарданд. Пас, саволе ба миён меояд, ки чӣ гуна онҳо метавонанд ба гурӯҳи муташаккили иртиқой забон як намуда мепайванданд? Албата ин саволе мебошад, ки ба он ҷавоби дуруст гардонидан мушкил аст, зеро зиёданд омилҳои таъсиррасон дар ин самт...

Бояд кайд намоем, ки истифодаи мақсадноки сомо-

наҳо барои пешрафти ҳаёт ва фаолияти ҷавонон аз манфиат холӣ нест. Мутаассифона, ҳастанд ҷавононе, ки аз рӯи ҳавою ҳавас барои дарёфти маблағи муфт, дӯстони мувофиқ ва қисмати дигар аз рӯи нофаҳмӣ ворида сомонаҳои тарғибкунандаи фаҳшу шаҳват ва зурварӣ мегарданд.

Ҳар як фарди ҷомеаро зарур аст, ки тарғибгари иқдомҳои созандаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Президенти кишвар бошад. Ба ин васила мо метавонем ҷавононро дар рӯҳияи ватандӯстӣ, ифтихор намудан аз давлату миллати худ, арҷ гузоштан ба заҳматҳои Сарвари давлат тарбия намоем. Ҷавонони кишвар дар сураате миллату давлати худро ба ҷаҳониёно муаррифӣ карда метавонанд, ки агар дар асоси арзишҳои умумибашарӣ дар рушди давлати

миллии тоҷикон саҳмгузор бошанд.

Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон бо сарвари муаззамии худ, Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон барои пойдеории сулҳу субот ва пешрафти иқтисодиёти кишвар бо сиёсати инсондӯстона ва хирадмандонаи худ қадимҳои устувор гузошта истодааст. Яке аз иқдомҳои наҷиб дар ин самт эълон гардидани соли 2017 "Соли ҷавонон" ба ҳисоб меравад.

Абдулқайём ОДИНАЕВ,
ассистенти кафедраи
илмҳои комютери

ТАЪСИРИ РАВАНДИ МУҲОҶИРАТИ МЕҲНАТӢ БА ТАРБИЯИ ҶАВОНОН

Сиёсатҳои нави ҷаҳонӣ аз як тараф ва рушди нобаробарии иқтисодии кишварҳо аз тарафи дигар барои аҳамияти назаррасии сиёсӣ ва иҷтимоию иқтисодӣ пайдо кардани муҳоҷирати меҳнатӣ роҳ кӯшоиданд ва муҳоҷирати меҳнатӣ аз ҷониби аксари кишварҳои олам ба сифати раванди умумиҷаҳонӣ эътироф карда шудааст. Дар баробари ин, қанда ва ё заиф гардидани алоқаҳои иқтисодии байни кишварҳо ва зарурати нигоҳ доштани тавозуни манфиатҳои геополитикии кишварҳои абақудрат дар ҷаҳони муосир ба муҳоҷирати меҳнатӣ тақон ва нуруи тоза бахшид.

Яке аз хатарҳои дар раванди муҳоҷирати меҳнатӣ торафт ҷаҳонитар шудани раванди зиёдшавии сафи ҷавонон на танҳо баъд аз хатми мактаб, балки дар раванди таҳсил дар донишгоҳ низ мебошад. Аксарияти онҳо умед-

ду интизориҳои худро фақат бо муҳоҷират пайваст мекунанд. Пас аз ба хориҷи кишвар рафтан, онҳо майли ба ватан бозгаштанро надоранд. Сабабҳои ин омил саркашӣ аз хизмати ҳарбӣ, набудани имконоти ҷойҳои корӣ барои ҷавонон, музди меҳнати баланд, имкониятҳои дастгирии иҷтимоӣ ба монанди таъмини манзил, имтиёзҳои дастгирии давлатӣ, вайрон ва умуман мавҷуд набудани инфрасохтори маҳаллӣ дар шақли шароити иҷтимоӣ -маишӣ (марказҳои замонавии фароғатӣ, фитнес-клубҳо, интернет-кафе, шароити вазнини ҳаёт) мебошанд.

Хатари дигари раванди муҳоҷирати меҳнатии ҷавонон камшавии имконияти хонадоршавии духтарони маҳаллӣ ва зиёдшавии талоқи аст. Ин раванд метавонад ба масъалаҳои демографӣ таъсири манфӣ расонад. Аллақай дар

саҳти деҳот шумораи духтароне, ки синнашон аз 25 боло аст, ба маротиб зиёд буда, миқдори талоқи занҳои ҷавон низ рӯз то рӯз меафзояд. Хатари аз ҳама ташвишовар барои сиёсати давлатӣ ва сиёсати ҷаҳонӣ ин шомил шудани ҷавонон ба гурӯҳҳои террористӣ мебошад. Аз гуфтаҳои боло бо чунин хулоса омадан мумкин аст, ки муҳоҷирати меҳнатӣ ба тарбияи ҷавонон таъсири манфӣ мерасонад.

Комрон ОДИНАЕВ,
асpirанти Донишгоҳи
миллии Тоҷикистон

30 BEST METHODS FOR LEARNING ENGLISH EVER

Music English

Every student wants to learn English as fast as possible and each of us are looking for an easy and new effective method. You are lucky because just you will read about not only one or two methods but more than 30 new, easy and effective ways of learning English ever.

Here is #1 ADD SOME MUSIC TO YOUR ENGLISH

If you are tired of something and you need to relax! Here also you can learn English. You may ask how can I learn English when I want to relax, It's impossible?!

As I said before ADD SOME MUSIC to your rest time only English music. You may also do it when you are in the street or far from the auditory, university, even your books. There are too many profits on this method, here they are:

- # you may improve your vocabulary
- # you may learn complete phrases
- # you may get better on understanding native speakers
- # you may make your speech perfect
- # you may have a chance to learn English everywhere
- # you may have an acquaintance with foreign culture
- But how and where can you find true music with lyrics for learning English? Don't worry I'll help you to find them, here are some recourses:
- 1. Esolcourses.com
- 2. Lyricstraining.com
- 9. Lyricsmode.com
- 10. Amalgama.ru
- The next methods will be in the next publication. JUST WAIT

Saadi SIROJ, 3rd course student
faculty of foreign filology

СУХАН АБЛАҲОНРО ОҚИЛУ ОҚИЛОНРО АЛОМА МЕГАРДОНАД!

Гузаштагони хирадпарвару баруманди мо забон ва суҳанро дар сатҳи баланд ситоиш кардаанд. Суҳан аз ҳама чизи дунё болотару волотар аст, зеро ҳар як шахс метавонад, ки бо суҳан дунёву зиндагию равшан созад ва бо суҳан дунёро ба ларза дарорад. Дар ҳақиқат забону суҳан яке аз пояҳои ҳастии ҷамъият ва маънавию маданияти инсон мебошад. Панду ҳикмат ба мардум бо суҳан гуфта мешавад ва шарафи одамай ба нутқ аст ва ҳар кӣ бо нутқ адаб риоя кунад, аз ин шараф баҳра меёбад. Суҳани ноҷою ранҷовар боиси озурдагии ҳамсуҳбат мешавад, дилҳоро ба дард меоварад, обрӯи инсонро коҳиш медиҳад. Беҳуда дар урфият нагуфтаанд, ки "Заҳми табар мераваду заҳми суҳан не". Забони хушу лутфбор дилҳоро навозиш медиҳад, ба инсон табъи болида эҳдо мекунад ва ба соҳибэҳтиром гардидаи суҳанвар мусоидат менамояд.

Пас, инсонро мебояд ба покизагии забони хеш ҳамеша диққат диҳад ва забони хешро бо алфози қабеху дурушт олула насозад.

**Забони покро ҳайфаст бисёр,
Ки бо лафзи дурӯғ олула соӣ.**

Суҳан ганҷи бузургест, ки баробари аз забон падид омаданаҳ чун дурри гарон шунавандаро тасхир мекунад. Суҳан тиреро менамояд, ки баробари аз камон ҷастан метавонад сайди хешро маҷрӯҳ ва ҳалок созад. Суҳан нушдору-

еро менамояд, ки беморонро қуввату ҳастию тавон ва нерӯю ҷон ва солимонро ақлу хуш ва заковату ибрат мебахшад.

Суҳан аст, ки ҳаёт пойдор аст, суҳан аст, ки аблаҳонро оқилу оқилонро алома мегардонад. Суҳан аст, ки ҷавҳари хираду сирати гӯяндаро таҷассум менамояд. Суҳан аст, ки ҳаётро рангину ба дилҳо шодӣ мебахшад. Суҳан аст, ки инсонро аз дор озод менамояд. Ҳамин тариқ, ҳаёти инсон аз ибтидо то анҷомаш ба ин арзиши пок ва нахустмаҳлуқи халқшудаи Офаридгори олам сарчашмаву ба ин анҷом меё-

бад.

Суҳандони бузург дар ягон даври замон дар наменонад. Пайдост, ки суҳан метавонад бо мазмуни баланду шуниданиаш иттифоқро барпо созад ё метавонад иттифоқи бунёду бузургро пароканда созад. Суҳани хуб таҷассумгари сад роз асту гӯяндаи он иброкунандаи розҳои бузургу қолиб. На ҳар суҳан метавонад писанди шунавандаи оқилу фарзона бигардад. На ҳар суҳангуй метавонад, ки дили хуфтари бедор ва ақли хастаро хушёр созад.

Маҳз таъсири суҳан буд, ки

дар солҳои ҷанги шаҳрвандӣ ва бесарусомониҳои кишвар Пешвои миллат ба ҳайси Раиси Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар Иҷлосияи 16-уми Шӯрои Олии бори нахуст суҳанронӣ намуда, бо суҳанони ҷаззоб ва таъсирбахши худ халқро ба сулҳу дӯстӣ даъват намуда, қайд карда буданд: "Биёед кинаву адовати байни якдигарии хешро як тараф монда, бародарвор ба ҳамдигар даст диҳем ва бо меҳнати софдилонан бунёдкоронаи худ Ватани азизи хешро аз хатарҳои ҳалокату порашавӣ наҷот бахшем ва онро ба як давлати тараққиқардаи соҳибистиклол табдил диҳем". Таъсири ана ҳамин суҳанони Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон буд, ки имрӯз Тоҷикистон ба як давлати зебову бошукӯҳ табдил ёфта, рӯ ба тараққӣ ниҳода истодааст.

Бузурге гуфта: "Суҳане гӯй, ки маъшуқаҳо Лайли шаванду ошиқон Маҷнун, ақлҳои хуфта бедор шаванду дилҳои мурда ҷондор. Суҳане гӯй, ки таҷассумгари некӣ бошад. Одамонро якҷо кунад, на ҷудо, ба зиндагӣ, на ба марг. Суҳане гӯй, ки қудрати Илоҳӣ дош-

та бошаду хирадро дил ва дилро хирад созад. Ҷоно, агар ин ҳамаро натавонӣ, хомӯш бош ва ҳарфе мазан".

Қаломии инсоният беҳтарин ва қиматтарин алфози нухуфтаи ўст. Агар он пуробуранг, бамаврид, дилҷасп ва таъсирбахш садо диҳад, гӯяндаашро машур мегардонад. Суҳани беҷою бемаврид бошад, дилхарош аст. Суҳани дурушту ноҷо метавонад наздикону пайвандони ба дилу ҷонро рӯйгардон созад.

Хулоса, суҳан оғозу анҷом, розу роҳкушоӣ ҳаёт, дард аст, хушию илҳом аст, ки онро инсонии бузург офаридааст. Бояд кӯшид, ки суҳанвари асил бошем. Бояд қаломии пуробуранг гуфт. Бояд дили ҳамагонро бо суҳан ба даст овард.

Алишер АБДУЛМАҶИД,
магистранти соли 1-уми
баҳиши журналистика

БЕҲАЁЙ ВА ЭСТРАДАИ ПЌСИДА

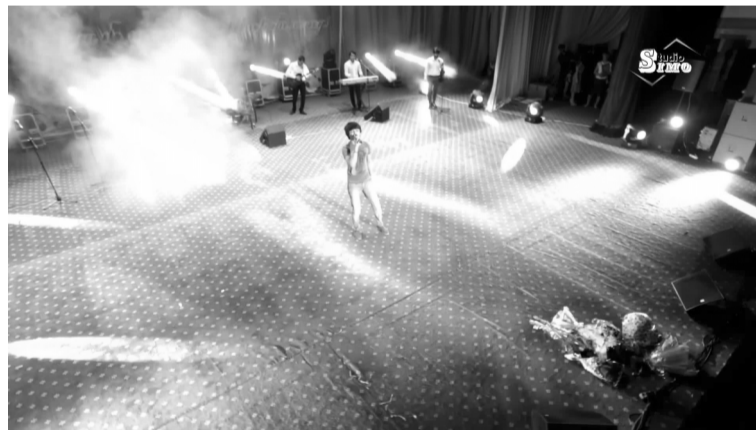
Мо, халқи тоҷик миллати соҳибмаърифат ва соҳибтамаддуну бофарҳанг буда, дар арсаи ҷаҳонӣ бо урфу одатҳои хеш шинохта шудаем. Ҳатто аврупоӣён ба тамаддуну бою ғании мо ҳасад мебаранд. Гёте барин бузургмардони олами илму бадеъ ба савти Ҳофизу Хайём ва дигарон сари таъзим фуруд овардаю Есенину Пушкин ба савти форсӣ калом гуфтаанд.

Бузургони миллати тоҷик он ҳама расму оин ва анъанаҳоро ба мо наслҳои ояндасоз ва ҷавонони пешбарандаи ҷомеа ба мерос гузоштаанд, то ин ки мо онҳоро тақвият бахшем ва нигоҳдорем. Мутаассифона, имрӯзҳо тақлидкорӣ суруду мусиқӣ ва беҳаёӣ бархе аз ҷавонон расму оин ва анъанаҳои чандҳазорсолаи моро аз байн бурда истодааст. Ростӣ, хонандаи гиромӣ, ман аз чунин манзараҳои дилрешкунанда чашм пӯшиданро барои хеш ба ҳайси як нафар ояндасози кишвар лоиқ надонистам.

Мусиқӣ ноб ва шеърӣ воло аст, ки ба рӯху равони инсон ҳаловати тоза бахшида, аз қалбҳо хори ғаму ранҷ ва озорро берун мекашад. Мо низ ба хотири аз панҷаи ғаму андӯх ва ранҷи бешумори зиндагӣ як лаҳза раҳидан чанде қабл ҳамроҳи дӯстонам ба шаҳри Душанбе сафар доштем. Зимни сафари худ дар чорабиниҳои фарҳангии фароғатӣ, ки бо иштироки сарояндагони ҷавон Муноси Иброҳим, Наимҷони Сайдалӣ, Абдурахмони Ҳакимзод,

Дилшоди Намозалӣ, Шаҳриёри Давлат ва Шон МС шуда гузашт, ширкат варзидем. Чорабинӣ дар Филармонияи давлатии Тоҷикистон ба номи Акашариф Ҷураев баргузор гардид ва мо низ бо хушҳолиҳои зиёд аз ҳазинаи филармония чиптаҳоро харидорӣ намуда, ҳамроҳи рафиқонам вориди консерти деринтизор шудем. Кош по намендоштем намерафтем ё чашм намендоштем, ки бетартибӣ беинтизомӣ ва бадбахтиро намендидем. Ба ҷои он ки асабҳоямонро ором кунем якбора ба дарди асаб гирифторм шудем ва чунон аз ворид шудан пушаймон шудем, ки ҳеҷ ногуфтани. Рафиқонам ба ман гуфтанд, ки ин ҷо ҷойи мо нест, мебароем, аммо ҳисси кунҷоқбиям боло гирифт ва пешаи касби азизам журналистӣ маро водор сохт, ки то ба охир сабр карда, давоми манзараҳои нанговарро мушоҳида намоям ва чунин ҳам шуд.

Касе аз мутасаддиёни толор ба саҳна аҳамият намендод. Ба ҷое тартиботу интизомро дар миёни мухлисону ҳаводорон таъмин намудан мутасаддиён чиптаҳоро аз дасти мухлисони ба толор даромада гирифта, ба дигарон бо нархи пасттар мефурӯхтанд. Касе бо қадом роҳе мехост ва метавонист пул кор мекард. Мухлисонро наменгӯед? Занҳои сину солашон ба ҷое расида бо амалҳои берун аз одоби фарҳанги миллӣ ҳамаро шарманда карданд. Ин шармандагӣ магар ба зани тоҷик

зебанда аст? Дилам мехост, ки фарёд занам, аммо замин саҳту осмон баланд. Мегӯянд, ки "шарм мардонро виқор асту занонро зевар", аммо "Брекзанию шекзани" аз як гӯшаи толор ба гӯшаи дигараш доду фиғон бардошта, чарх мезаданд. Ин ҳолатро натавонӣ, балки мардон низ иҷро мекарданд, ки бисёр шармвор буд. Бар замми ин боз яке аз сарояндаи ҷавони иштирокчи шарм надошта, ба саҳна баромада репсарой намуд, яъне фирефтаи жанри мусиқии аврупоӣ гардид, худро беҳтарин мешуморид. Қадом ҷавон ё сарояндаи тоҷик

имрӯз гуфта метавонад, ки тоҷикон дар қадом даври замон репсарой карда буданд. Ба андешаи ман ҳар як расму оин ва анъанаи кишвари дигарро вақ-

Консертро ба тӯйи колхозӣ табдил додан барои бархе аз фарҳангчиён як кори муқаррарӣ шудааст ва боиси таассуф аст, ки торафт бадтару бадтар мешаваду беҳтар не. Меҳоҳам як нуктаро қайд намоям, ки обурӯй дар бозор нест, ки рафта бихарем. Онро инсон дар тӯли даҳсолаҳо бо ҷонфидоӣ фарзонагӣ ва ростгусторию ростқавлӣ ба даст меорад, вале афсӯс, ки баъзеҳо онро дар як сония аз даст медиҳанд. Бояд инро донист, ки аз баландӣ ба пастӣ ҳамагӣ як қадам роҳ аст. Ин манзараҳои шармвор ва нанговару дилхарош маро ҳамчун як рӯзноманигори ҷавон маҷбур сохт, ки аз минбари рӯзномаи "Анвори дониш" фикри худро баён созам.

Биёед дӯстони азиз ва ҳамсолони гиромӣ ба қадру манзалати фарҳангу тамаддуну миллати хеш бирасем. Охир миллати тоҷикро бофарҳангу тамаддун ва осори гаронбаҳои бузургонаш дар ҷаҳон мешиносанду эътироф мекунад. Бояд донист, ки зиннати асосии мо шарму ҳаё мебошад.

Ҳой мухлисони бешарми сарояндаҳо обурӯйи худ ва мардуми шарафманди тоҷикро нарезонед!

Зафархони МИРАЛӢ,
магистранти соли 1-уми шуъбаи
муносибатҳои байналмилалӣ

				Яке аз фурудгоҳҳои Маскав	Чонам ...и шумо, қурбон	Қазираи Чопон	Асоси «Жигули» аз Италия	Чудоиандозӣ, вайронкорӣ	
				Ношукрӣ		Қисми бозии теннис			
				Русӣ «куда?», тоҷикӣ - ?	... - Йорк		Харфи арабии ростқомат		
				Устод	Сеҳр	Охири сӯзан ва аргамчин	Асҳори Хитой	Шаҳри қадимаи арманӣ	Сарояндаи эронӣ
				Дарӣ дар Қазоқистон ва Русия	«Дирӯз» дар шеър	Картош-хабирёни тарабона	Чора, тадбир	Шоҳзан	Нафратангез, нофорам
				Андеша	Шабу саҳар - ...у наҳор	«Алифбо» китоби дарсии синфи ...	Нашриёти «Шарқи ...»	Номи духтарона	Аз зону боло
				Лабрез, пуропур	Гусфанд	Овози асп	Адаш ..., нави-санда	Лақби арманӣ ва зоти тӯтӣ	Асбоби мусиқии клавишдор
				Муқобили «шаб»	Махлуқи азимҷуссаи афсонавӣ	Саркаш, исёнгар	Рада, қатор дар зами-ни кишт	Пойтахти Непал	Дашти таърихӣ дар Ироқ
				Муқобили маънои «дурӣ»	Кӯхи муқаддас дар Арабистон	Ҳоким, ҳукмфармо	Тамгаи тайёраи русӣ	Муқобили «ҳа»	Шакли дигари «не»
				Кори шайтон	Фармон	Ҳирс, тамаъ	Хӯрдан	Тамгаи хоккаи чомашӯӣ	Моҳи сол
				Моҳи дуҷоми толенома	Насронӣ	Таоми чорво	Бахшидани гуноҳ	Аскар дар аморати Бухоро	... ибни Лодан
					Пешоянд	Ҳашароти хазанда	Фурӯш аз минбар, музояда	Адир, теппа	Қисми дивизия
				Оҳанги мусиқӣ	Сарояндаи суруди «Аскарбача»	Пойтахти Норвегия	Қалъаи таърихӣ дар Лондон	...О - футболбози камерунӣ	Бадқадмай, манхусӣ
				Қабати болои роҳи мошин	Бале, оре	Онро бо кҷ чен меку-нанд	Баҳр дар Русия	Моеи хушбӯӣ	
					Гули анор	Аспи ..., тездав	Вобаста, роҷет, дар ху-сус	«Фабрика»-и зиндаи ширбарорӣ	
				Сеяки моҳ	... -Вегас, шаҳри казиноҳои Америка				

ДИҚҚАТ!

Хонандае, ки сари вақт кроссвордро дуруст ва беҳато дар муҳлати кӯтоҳ ба идораи рӯзнома пешниҳод мекунад, бо мукофоти пулӣ қадридонӣ қарда мешавад.

ХОТИРАЕ АЗ ВОЛИДАЙНИ ЯК ОМУЗГОР

Модар, беҳтарин сароғоз ва беҳтарин ганҷи бебаҳо дар олам аст. Бузургии модарро наметавон бо ҳарфе, каломе ва ё достоне маънидод намуд. Дунёи модар бо меҳру муҳаббату шафқату самимият пойдор аст, ки ин олам сабти абади дар худ муҳр бастааст.

Меҳоҳам каме аз дунёи беолоиши модарам ҳарф занам. Дунёи кӯдакии худро варақ зада, оиламонро, ки намунаи ибрати дигарон ҳастанд, рӯи авроқи сафед чун пичаҳои сафеди модарам ёд оварам.

Модари ман Қурбонбӣ Саидова дар овони ҷавониаш механизатор шуда кор мекард. Дар айёми кӯдакии мо бо мошинаи пахтачинӣ ба гармии ҳаво нигоҳ накарда бо шавқи тамом ва муҳаббати зиёд нисбат ба Ватану замин то 100-150 тонна пахта меҷид. Вақте ки модарам механизатор буданду дар сари чанбаракӣ мошинаи пахтачинӣ менишастанд, мо фарзандон чунон хушҳол будем, фахр мекардем, ки модари мо механизатор аст ва мехостем, ки доимо дар бари ӯ нишаста бинем, ки ӯ чӣ хел мошинро меронад ва чӣ хел пахтаҳо вориди мошин мешавад.

Модарам аз соли 1963 дар ҷамоати деҳоти Дружбаи ноҳияи Москва (ҳоло ҷамоати Дӯстии ноҳияи Ҳамадонӣ) баъд аз вафоти падарам (1977) то соли 1979 ба ҳайси механизатор фаъолият кардааст. Механизатороне, ки бо модари ман дар саҳро аз субҳи содиқ то шом барои ҷамъият ва аҳли деҳ саргарми кор буданд, дар офтоби сӯзони тоқатфарсои тобистон арақи ҷабин резонида, мардонавор кор мекарданд, занони пешқадами ноҳия Анварбӣ Ятимова ва Тозагул Ташрифова буданд. Вақте ки акси модари нурониамро дар рӯзнамаҳои ноҳиявӣ ё дар аксҳои занони пешқадами ноҳия бинам, ифтихор мекунам, чунки ки ӯ вакили колхозию ноҳиявӣ буд. Модарам бо занони фаъоли ноҳиявӣ вилоятӣ Гавҳарбӣ Пиракова ва Робия Рашидова низ ҳамкорӣ доштанд.

Солҳои 1963-1964 падарам шодравон Назаров Ҳукматулло мутахассиси калони раёсати Дружбаи ноҳияи Москва ва баъдтар ба вазифаи мутахассиси калони муҳандиси ноҳия фаъолият мекард. Падарам доимо фикру хаёлашон дар кор банд буд. Вақте ки ба хона намеоманд, фақат ба воситаи телефон огоҳ мекарданд. Мо ҳеҷ гоҳ аз дидори падарамон сер нашуда будем. Падарам дар айёми ҷавониашон, ки ҳанӯз мо кӯдакон дар олами тафлӣ қарор доштему парвои ғаму дардро надоште, ин дунёро тарк гуфтанд.

Падарамонро, ки ҳамагӣ 41-соли умри баҳорро дошт, мо аз дасти аҷали ногаҳон омада раҳо карда натавонистем ва марги ногаҳангӣ ӯро аз мо рабуд. Соат 6-и пагоҳӣ буд. Дар яке аз рӯзҳои кориашон (21.07.1976) барои падарҷонамро аз хоб бедор кардан ба назди ҷойи хобашон рафтам. Ҳавои гарми сӯзони тобистон буд. Он кас дар болои кати ҳавлӣ хоб буданду модарам дар беморхона бистарӣ шуда буданд. Чун бо меҳри кӯдаконаву дӯстдори духтарона хостам падарамро ба корашон гусел кунам, аммо сад афсӯс, ки ман ӯро дар он субҳ ба корашон не, балки ба дунёи охираат бо чашми пур аз ашқи ҳасрат, бо шикасти болу қанат ба дуёни охираат гусел кардам.

Вақте ки қиблағоҳамон, пуштибони оиламон, шахсути хона аз мо рафт, худро дар ин дунёи пурфасона танҳову танҳо ҳис кардем. Мо фарзандон - Матлуба, Сайёра ва Ҳақиқа дар симои ҳар як нафари пешомада чеҳрае аз падарро ҷӯё мешудем. Дар ин ҳангом ба дӯши модари заҳматкашу заҳматдидаи ман ду вазифа зам шуд. Ӯ ҳам модар ва ҳам падар шуд. Ҳамеша кӯшиш мекардем, ки намунаи ибрати падару модар ва номбардори падари ҷавонмаргам бошем. Ин буд, ки ҳар вақте ки рафиқони падарам сари моро бо меҳр ва бо андӯҳ мегуфтанд, ки падаратон бисёр шахси бузург ва коргари хуб буданд. Шумо низ пайрави падари хеш бошед. Номӣ неки падаратонро баланд бардоред ва нагузоре, ки ному насаби ӯ фаромӯш шавад.

Ин буд, ки бо саъю кӯшиш ва меҳнати худ модари танҳоям зиндагии худро ба меҳнат пайваст. Рӯзе модарам китоби таърихи ноҳиямонро - "Энциклопедияи ноҳияи Ҳамадонӣ"-ро дида, варақза-

нон хонда баромад. Мутаасифона, номашонро дар ягон ҷои китоб вонахӯрданд ва хело ҳам ғамгин шуда, яъне навмед шуданд. Ба таърихчаи зиндагии худ нигариста, аз фаъолияти меҳнаташон, аз рақамҳои беҳисоби пахтаи чидаашон андеша ронда, сабти номашонро ба мисли дигар шахсиятҳои китоб орзу карданд. Рӯзе ба роҳбари ноҳия Одина Саид рӯ оварда гуфтааст: "Шумо Одина Саид медонистед, ки мо дар овони ҷавонӣ чӣ хел фаъолият кардем, чӣ мешуд, ки номҳои моро дар ягон кунҷаки ҳамина китоб менавиштед?". Одина Саид дар ҷавоб гуфтааст, ки "Дуруст мегӯед. Чӣ хел шудааст, худам намедонам аз хотирамон баромадааст".

Аҷаб, ба одамони имрӯза чӣ шудааст, ки ба қадри заҳмату эҳтироми гузаштагон намерасанд. Магар ин аз рӯи инсоф ҳаст, ки бо меҳанти шабонарӯзии худ, барои ободии як макон, як маҳал давр мезанӣ, кӯшиш мекуни, аммо баъд ба гӯшаи фаромӯшӣ меравӣ.

Аз ин хотир, ба сари баланд, муҳаббати бепоён, ифтихори баланд ва садои гӯшнавоз ба модари меҳнатю меҳнаткардаам гуфтаниям, ки зиҳи Модар! Зиҳи Модари ман ва дон, ки ту дар қалби мо фарзандон чо дорӣ ва маскангузини қалби абадии мо ҳастӣ. Ҳеҷ вақт навмед машав, ки имрӯз номи некат дар китобе сабт нест. Номӣ ту дар қалби мо фарзандон сабт шудааст.

Матлуба НАЗАРОВА,
ҷонишини декан оид ба тарбияи
факултаи филологияи хорҷӣ

МУВАФФАҚИЯТҲОИ 1 КАФЕДРА ДАР 1 СОЛ

Дар кафедраи илмҳои компютерӣ дар соли таҳсили 2016-2017 39 фанни таълимӣ дар зинаи бакалавр, 12 фанни таълимӣ дар бахши магистратура ва 2 фанни таълимӣ дар бахши доктор PhD мавҷуд аст. Аъзоёни кафедра дар соли 2016 пайваста дар озмуну семинарҳои донишгоҳӣ, шаҳрӣ ва ҷумҳуриявӣ иштирок намуда, соҳиби дипломҳо ва ифтихорномаҳо гардидаанд:

1. Рафиев С.А. ва Одинаев А. бо ифтихорномаи ректори донишгоҳ барои маърузаи беҳтарин дар конференсияи ҷумҳуриявии илмию назариявӣ дар мавзӯи "Нақш ва аҳамияти сармоягузорӣ дар рушди иқтисоди миллӣ";

2. Рафиев С.А. бо ифтихорномаи декани факултаи физика ва математика бахшида ба Рӯзи Конституцияи Ҷумҳурии Тоҷикистон;

3. Асоев М.А. бо "Диплом"-и иштирокчи озмуни "Лоиҳаи беҳтарини инноватсионӣ дар самти истифодаи техника ва технологияи навин дар раванди таълим" сазовор гардид;

4. Сулаймонов У.И. бо ифтихорномаи бахши ҷавонон, варзиш ва сайёҳии шаҳри Кӯлоб барои ишғоли ҷойи 3-юм дар озмуни шаҳрии "Презентатсияи беҳтарин", "Диплом"-и иштирокчи озмуни "Лоиҳаи беҳтарини инноватсионӣ дар самти истифодаи техника ва технологияи навин дар раванди таълим", "Ифтихорнома"-и Муассисаи давлатии "Маркази миллии патенту иттилоот"-и Вазорати рушди иқтисод ва савдои Ҷумҳурии Тоҷикистон ва "Ифтихорнома"-и озмуни ҷумҳуриявии олимони ҷавон "Навовари беҳтарин", дар шаҳри Хуҷанд сарфароз гардонид шудааст.

5. Умедаи Талаб бо "Дипломи дараҷаи 1" озмуни ҷумҳуриявии олимони ҷавон "Навовари беҳтарин", дар шаҳри Хуҷанд, Диплом ба мақоми "Кори беҳтарин" дар озмуни "Барномасозони ҷавон"-и Кумитаи ҷавонон, варзиш ва сайёҳии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Иттифоқи ҷавонони Тоҷикистон дар шаҳри Душанбе, "Диплом"-и Муассисаи давлатии "Маркази миллии патенту иттилоот"-и Вазорати рушди иқтисод ва савдои Ҷумҳурии Тоҷикистон, "Диплом (дараҷаи 2)" озмуни "Лоиҳаи беҳтарини инноватсионӣ дар самти истифодаи техника ва технологияи навин дар раванди таълим" ва "Диплом (дараҷаи 2)" ва ҷои 1-уми "Ғолиби лоиҳаи "Бозёфт"-2016" Муассисаи давлатии "Телевизиони кӯдакону наврасон - Баҳористон" сазовор гардонид шудааст.

6. Суфиев Хайриддин бо "Ифтихорнома"-и Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон барои гирифтани ҷойи 4-ум сазовор гардонид шудааст.

Сафархон РАФИЕВ,
мудири кафедраи илмҳои компютерӣ

АҶОИБОТ!

1. Дар Арабистон умуман дарё нест!
2. Бештари писарон дар рӯз ва бештари духтарон дар шаб ба дунё меоянд.
3. Дар соли 1983 дар давлати Ватикан умуман тифл ба дунё наомадааст.
4. Ҳайвоне, ки худро дар оина нигоҳ карда мешиносад, ин маймуни шимпанзе аст.
5. Оксиди нитрогени 1-валентаро (N₂O) гази хандон мегӯянд.
6. Бозии футбол таърихи беш аз 2000 сола дорад.
7. Тезпарвозтарин парранда ин фароштурук аст.
8. Канада маънои "деҳаи калон"-ро дорад.
9. Суруди миллии дарозтарин аз Юнон аст.
10. Кубаро ҷазираи озодӣ мегӯянд.
11. Қиматтарин филми ҷаҳонӣ ин "Титаник" аст.
12. Аврупо маънои калимаи "ғуруб"-ро дорад.
13. Паррандаи паҳншудатарин дар ҷаҳон ин мурғ аст.
14. Японҳо ҳар рӯз 16 миллион чубчаи таомхӯрӣ истифода мекунанд.
15. Олимон муқаррар кардаанд, ки инсонҳо баъд аз 21-сол ном ва қиёфаи ҳамсинфашонро фаромӯш мекунанд.
16. Тимсоҳ барои ба қаъри об чуқуртар фуру рафтани санг истеъмоли мекунад.
17. Заңҳо хангоми кор кардан дар хона 11 км роҳ мераванд!
18. Оё медонед, ки зиёд истеъмоли кардани помидор шармгиниро аз инсон дур мекунад.
19. Бузургтарин мактуб дар Лондон аст, ки дарозии 5 метр ва паҳноии 2 метр аст.
20. Инсон ягона ширхӯре ҳаст, ки ба пушт хоб рафта метавонад.

Меҳрубону ТОҶИР, донишҷӯи соли
2-юми факултаи химия, биология ва география

